

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2023 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16 marca 2023 roku przeliczył emeryturę M. M., od 05-01-2023 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury.

Podstawę obliczenia emerytury, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 160092,25 zł;
- po korekcie kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 391056,10 zł;
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji, wynosi 66291,16 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 196,20 m-cy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 3146,99 zł.

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26c ustawy emerytalnej:

$((...),25 + (...),10 + (...),16) / 196,20 = 3146,99 \text{ zł.}$

Po waloryzacji od 01.03.2023r. emerytura wyniosła 3612,74 zł.

Od 01-05-2023 obliczona emerytura brutto wynosi 3612,74 zł.

Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 3153,59 zł.

Do ustalenia wysokości kapitału początkowego, a tym samym, emerytury, ZUS uwzględnił okres, prowadzonej przez ubezpieczonego, działalności, od 05.01.1993 r. do 31.05.1993 r.

(decyzja – k. 54 verte – 56 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji w części wniósł M. M., wnosząc o przeliczenie emerytury, przy uwzględnieniu okresu prowadzenia działalności gospodarczej w latach 1993-1995, w I. Kancelarii Adwokackiej w Ł.. Zdaniem skarżącego ZUS błędnie przyjął, że w tym okresie i z tego tytułu nie odprowadzał do ZUS stosownych składek.

(odwołanie – k. 3-5)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazano, że w zaskarżonej decyzji z dnia 31 marca 2022 roku błędnie wskazano, że zaliczono jedynie okres prowadzenia przez wnioskodawcę działalności od dnia 5 stycznia 1993 roku do dnia 31 maja 1993 roku. W rzeczywistości winien zostać przyjęty okres od dnia 5 stycznia 1993 roku do dnia 31 maja 1995 roku.

Z kolei, co do spornego okresu tj. od dnia 1 czerwca 1995 roku do dnia 30 listopada 1995 roku, ZUS podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazując że brak jest informacji, aby w tym okresie były odprowadzane składki z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

(odpowiedź na odwołanie – k. 7-7 verte)

W piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2023 roku, wnioskodawca wobec uwzględnienia przez ZUS okresu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej tj. od 5 stycznia 1993 roku do 31 maja 1995 roku cofnął wniesione przez siebie w tym zakresie odwołanie.

(pismo – k. 12-13)

Pismem procesowym z dnia 24 sierpnia 2023 roku ZUS ostatecznie potwierdził, że zaskarżona decyzją z dnia 31 marca 2023 roku faktycznie zaliczono okres od 5 stycznia 1993 roku do dnia 31 maja 1995 roku, co wynika wprost z akt kapitału początkowego, gdzie w załączniku do decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 30 marca 2023 roku w okresach składkowych uwzględniono w/w staż. Faktycznie w sporze pozostawał okres od 1 czerwca 1995 roku do dnia 30 listopada 1995 roku.

(pismo – k. 42)

Na rozprawie w dniu 27 września 2023 roku wnioskodawca poparł odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 27 września 2023 roku e-protokół (...):09:43 – 00:12:24 – płyta CD – k. 54)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

M. M. w dniu 5 września 1984 roku uzyskał tytuł magistra prawa.

(zaświadczenie – k. 10 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Wnioskodawca został dnia 15.11.1986 roku wpisany na listę aplikantów adwokackich Izby Adwokackiej w K.. Dnia 21.03.1987 roku złożył ślubowanie aplikanta adwokackiego i od dnia 2.06.1987 roku kontynuował aplikację w Zespole Adwokackim Nr (...) w S. w okręgu I..

W okresie aplikacji adwokackiej pobierał wynagrodzenie, od którego odprowadzana była składka na ZUS.

Po zdaniu egzaminu adwokackiego dnia 6.12.1991 roku, został uchwałą (...) w K. wpisany na listę adwokatów. Po złożeniu ślubowania adwokackiego dnia 14.02.1992 roku rozpoczął wykonywanie zawodu adwokata w Zespole Adwokackim w L. przy ul. (...), (...)-(...) L.. Po uzyskaniu decyzji Ministra Sprawiedliwości Nr O.IV.A. (...) zgody na wykonywanie zawodu adwokata indywidualnie pracował w Kancelarii Adwokackiej w L. przy ul. (...), (...)-(...) L. w okresie od 1993 roku do 30 listopada 1995 roku.

Uchwałą Rady Adwokackiej w P. z dnia 9.09.1995 roku uzyskał przeniesienie siedziby zawodowej z L. w okręgu I. do K. w okręgu Izby Adwokackiej w P..

(pismo (...) k. 42, legitymacja adwokacka – k. 43-44, decyzja – k. 45 załączonych do sprawy akt organu rentowego, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 27 września 2023 roku e-protokół (...):09:20 – 00:09:40 – płyta CD – k. 54 w związku z rozprawą z dnia 16 sierpnia 2023 roku e-protokół (...):08:02 – 00:12:18 – płyta CD – k. 39)

E. M. będąca żoną wnioskodawcy prowadziła kancelarię notarialną w okresie od stycznia 1994 roku do marca 1996 roku, w tym samym budynku, w którym wnioskodawca miał swoją kancelarię adwokacką.

(zeznania świadka E. M. na rozprawie w dniu 16 sierpnia 2023 roku e-protokół (...):15:04 – 00:19:28 – płyta CD – k. 39)

A. M. – brat wnioskodawcy jest komornikiem. W spornym okresie pracował w kancelarii komorniczej w L. przy ul. (...). W 1995 roku skarżący wykonywał zawód adwokata.

(zeznania świadka A. M. na rozprawie w dniu 16 sierpnia 2023 roku e-protokół (...):19:28 – 00:23:06– płyta CD – k. 39)

W spornym okresie wnioskodawca nie miał zawieszonyj działalności gospodarczej.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 27 września 2023 roku e-protokół (...):09:20 – 00:09:40 w związku z rozprawą e-protokół (...):05:41 – 00:08:36 – płyta CD – k. 54, zeznania świadka E. M. na rozprawie w dniu 16 sierpnia 2023 roku e-protokół (...):15:04 – 00:19:28 – płyta CD – k. 39)

(...) roku ubezpieczony osiągnął przychód z działalności gospodarczej. Potwierdza to, dokument, **dotyczący potwierdzenia okresów ubezpieczenia wnioskodawcy z dnia 27 marca 2023 roku zalegający w aktach ZUS**, w którym wskazano, że w 1995 roku kwota podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosiła 1781,70 zł,

/k. 46, 52, 53 akt ZUS/

Decyzją z dnia 16 lutego 2023 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 5 stycznia 2023 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji.

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 160015,82 zł;
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 309656,98 zł;
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji wynosi 66291,16 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 196,20 m-cy
- wyliczona kwota emerytury wynosi 2731,72 zł.

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26c ustawy emerytalnej:

$((...),82 + (...),98 + (...),16) / 196,20 = 2731,72 \text{ zł.}$

Od 01-03-2023 obliczona emerytura brutto wynosi 2731,72 zł.

Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 2457,87 zł.

(decyzja – k. 37 verte – 39 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 31 marca 2023 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

(decyzja – k. 54 verte – 56 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz w załączonych do akt sprawy aktach emerytalnych ZUS, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron. Ponadto, na podstawie zeznań wnioskodawcy i powołanych w sprawie świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W myśl **art. 26 ust 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2023.0.1251), emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Art. 25 ustawy emerytalnej stanowi, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art 173–175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Stosownie do treści **art. 114 ust. 1 pkt 1 w/w** ustawy, w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów", oznacza zgłoszenie każdego, prawnie dopuszczalnego, środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast, użyte w art. 114 ust. 1, ustawy emerytalnej, pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ma podstaw do ponownego ustalenia emerytury, wyrównania świadczeń, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (por. wyrok. Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III UK 150/13, LEX nr 1458793).

W myśl art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zgodnie z ust. 3 wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie cytowanej ustawy.

Stosownie do treści art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. (ust. 2);

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust. 3).

Zatem, w przypadku osób, dla których ustalany jest kapitał początkowy, wysokość emerytury uzależniona jest od kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne ewidencjonowanych od dnia 1 stycznia 1999 roku na koncie ubezpieczonego.

W niniejszej sprawie wnioskodawca ostatecznie wnosił o przeliczenie przysługującej mu emerytury przy uwzględnieniu okresu prowadzenia działalności gospodarczej - I. Kancelarii Adwokackiej w L. w okresie od dnia 1 czerwca 1995 roku do dnia 30 listopada 1995 roku.

Organ rentowy wskazał, że nie zaliczył w/w spornego okresu, ponieważ brak jest jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego odprowadzanie składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w tym czasie, a przedstawiona przez ubezpieczonego argumentacja nie jest dowodem świadczącym o odprowadzaniu składek na ubezpieczenia emerytalne.

W myśl **art. 6 ust. 1 pkt 1** ustawy, okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia, zaś art. 4 pkt 5 stanowi, że okresem ubezpieczenia jest okres opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Przepis art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy stanowi, że jako okresy składkowe zalicza się okresy pracy adwokatów wykonywanej na obszarze Państwa Polskiego:

- a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
- b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Mając na uwadze powyżej przytoczone przepisy, w niniejszej sprawie istotnie wnioskodawca wskazał, że nie posiada żadnych zeznań podatkowych z 1995 roku, które potwierdzałyby ewentualnie odprowadzanie przez niego składek na ubezpieczenia społeczne. Wnioskodawca podniósł także, że nie posiada legitymacji ubezpieczeniowej, której wpisy mogłyby potwierdzić w/w okoliczności. Tutejszy sąd dysponował natomiast zeznaniami wnioskodawcy i świadków tj.: E. M. (byłej żony wnioskodawcy) oraz A. M. (brata wnioskodawcy), którzy zgodnie potwierdzili, że w okresie od dnia 1 czerwca 1995 roku do dnia 30 listopada 1995 roku skarżący wykonywał zawód adwokata, indywidualnie w ramach Kancelarii Adwokackiej w L. przy ul. (...). W ocenie Sądu wskazani świadkowie posiadają niewątpliwie wiedzę na temat okoliczności prowadzenia przez wnioskodawcę w w/w okresie pozarolniczej działalności gospodarczej, bowiem pracowali w tym samym budynku co wnioskodawca. E. M. prowadziła w tamtym czasie własną kancelarię notarialną, a A. M. pracował w kancelarii komorniczej.

Ponadto nie sposób, przy tym kwestionować zeznań tych świadków tylko ze względu na łączące ich z wnioskodawcą stosunki rodzinne. Zeznania świadków potwierdziły zeznania wnioskodawcy wskazując na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Ważnym jest również to, że zeznania tych świadków nie

zostały w żaden sposób podważone przez organ rentowy w toku procesu. W związku z tym zarówno zeznania wnioskodawcy jak i zeznania świadków Sąd ocenił jako zasługujące na wiarę.

Okoliczność prowadzenia, przez odwołującego się, działalności gospodarczej, w formie kancelarii potwierdza, także, pismo Okręgowej Rady Adwokackiej w P..

Sąd Okręgowy ustalił, że w 1995 roku ubezpieczony osiągnął przychód z działalności gospodarczej. Potwierdza to, choćby, dokument **dotyczący potwierdzenia okresów ubezpieczenia wnioskodawcy z dnia 27 marca 2023 roku zalegający w aktach ZUS**, w którym wskazano, że w 1995 roku kwota podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosiła 1781,70 zł, co implikuje uprawnioną tezę, że działalność tę, musiał prowadzić i z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej obowiązany był odprowadzać składki.

Należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne mają charakter publicznoprawny i stosownie **do art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych** - podlegają ściągnięciu na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zgodnie z art. 24 ust. 4 wskazanej ustawy, wymagalność składek ZUS ulega przedawnieniu po 5 latach liczonych od terminu ich płatności. Taki termin obowiązuje od stycznia 2010 roku. Wcześniej przedawnienie następowało po upływie 10 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego, gdyby wnioskodawca faktycznie, w 1995 roku, nie odprowadził do ZUS, należnych składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, **to z pewnością zostałyby wezwany przez organ rentowy, do uiszczenia zaległości składowej za miesiąc czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad 1995 roku, skoro zaś tego nie uczynił, a contrario należało uznać, że wnioskodawca zadośćuczynił obowiązkowi opłacenia składek.**

Zatem, dowody z dokumentów, z zeznań świadków i wnioskodawcy pozwalały na ustalenie, że w okresie spornym składki na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z pewnością zostały odprowadzone.

Wobec skutecznego cofnięcia przez wnioskodawcę odwołania w związku z uwzględnieniem przez ZUS okresu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej tj. od 5 stycznia 1993 roku do 31 maja 1995 roku, Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie. Cofnięcie odwołania w tym zakresie było dopuszczalne, bowiem żądanie było bezpodstawne.

Zgodnie z **art. 203 § 1 k.p.c.** cofnięcie pozwu (odwołanie) może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Regulacja ta – **poprzez art. 13 § 2 k.p.c.** – znajduje odpowiednie zastosowanie w przypadku cofnięcia odwołania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W myśl **art. 355 k.p.c.** Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew (odwołanie) strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Sąd ocenił, także, oświadczenie odwołującego w przedmiocie cofnięcia przez niego odwołania w w/w części według kryteriów zgodności z prawem, zasadami współzycia społecznego oraz tego, czy nie zmierza ono do obejścia prawa i nie narusza słusznego interesu ubezpieczonego (**art. 469 k.p.c.**) . Zdaniem Sądu, dokonana przez odwołującego czynność procesowa jest prawnie dopuszczalna i nie narusza wskazanych wyżej przepisów.

W związku z tym, że Sąd nie stwierdził niedopuszczalności cofnięcia odwołania w w/w zakresie o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

W pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 **k.p.c.**, zmienił zaskarżoną decyzję i przyjął do ustalenia wartości kapitału początkowego jako składnika obliczenia wysokości emerytury M. M. okres prowadzonej przez niego działalności gospodarczej od 1 czerwca 1995 roku do 30 listopada 1995 roku.